

Het overleg van de Drentse rekenkamers vroeg aandacht voor de relatie tussen decentrale rekenkamers en hun eventuele klankbordgroep (= elke vorm van afvaardiging van de raad¹ die namens de voltallige raad contact onderhoudt met de rekenkamer). Via de Vereniging van Rekenkamers is een enquête uitgezet onder de Drentse rekenkamers en klankbordgroepen; de enquête is 11 keer ingevuld. Deze notitie bevat de resultaten daarvan.² Bedoeling is om binnen de VvR de discussie over het (on)nut van klankbordgroepen aan te zwengelen.

Algemene resultaten

- A. **Wel/geen klankbordgroep.** In het merendeel is sprake van een (vorm van) klankbordgroep. Waar die niet bestaat, onderhouden rekenkamer en raad hoofdzakelijk contact in de vorm van bezoeken rond onderzoeken. [tabel 1]
- B. **Formele positie; onderwerpen.** Meestal zijn formele positie en taken van de klankbordgroep formeel vastgelegd. Klankbordgroepen bestaan veelal uit raadsleden, die soms wel en soms niet uit coalitie en oppositie moeten komen. Klankbordgroepen en rekenkamer komen in verreweg de meeste gevallen twee keer per jaar samen. Zij bespreken zowel organisatorische vraagstukken (zoals jaarplan, financiën, jaarverslag, aanstelling nieuwe rekenkamerleden) als inhoudelijke (verkenning onderzoeksonderwerpen; rapportages; soms ook focus en beoogd resultaat van het rekenkameronderzoek). [tabel 2]
- C. **Meerwaarde.** Een ruime meerderheid is van mening dat het hebben van een klankbordgroep meerwaarde heeft voor de rekenkamer. Zij vinden ook dat de leden van de klankbordgroep meer kennis hebben over de rekenkamer dan andere raadsleden en zich verantwoordelijk voelen voor de rekenkamer. Tegelijkertijd menen slechts enkelen dat de klankbordgroep de rekenkamer verdedigt en/of als ambassadeur optreedt. [tabel 3]
- D. **Ervaringen.** De meeste respondenten ervaren de samenwerking met de klankbordgroep over het algemeen als goed, maar zien zeker ook ruimte voor verbetering. Zij zien ook mogelijkheden voor een actieve rol daarin van de rekenkamers zelf. [tabel4]

¹ In deze notitie spreken we over de raad, maar daarmee bedoelen we ook Provinciale Staten. Rekenkamers van waterschappen zijn hier niet meegenomen.

² Onbekend is of de respondenten lid van een rekenkamer zijn of van de raad en of zij namens de rekenkamer/klankbordgroep geantwoord hebben of namens zichzelf. Stevige conclusies zijn daardoor niet te trekken. De antwoorden zijn in deze notitie soms letterlijk, soms samengevat weergegeven.

Tabel 1. Wel/geen klankbordgroep (N=11)

Ja	Nee	Indien niet: wel overwogen door de raad?	Indien niet: op welke manier onderhoudt de rekenkamer contact met de raad?	Indien niet: welke meerwaarde zou een klankbordgroep voor de rekenkamer kunnen hebben?
9	2	2xja	1x Bezoeken rondom onderzoeken en ophalen onderwerpen 1x Raad kan prima uit de voeten met bezoekjes vanuit de Rekenkamer rondom onderzoeken/ophalen onderwerpen. Dan is het vanuit de raad ook niet aan vaste mensen verbonden dus max flexibel.	In het verleden was er een klankbordgroep voor de gezamenlijke gemeentes, met 2 raadsleden per gemeente. De beleving hiervan was nogal verschillend. Eén gemeente zag te weinig meerwaarde en stopte met de klankbordgroep. Het bleek heel lastig continuïteit in zo'n klankbordgroep te houden en verbinding met de eigen raad te houden. Werd toch meer hobby van een enkel lid. De groep was zelden compleet. Hier is ook nooit meer behoefte, desnoods voor alleen eigen gemeente, getoond. Raad kan prima uit de voeten met bezoeken van de Rekenkamer rondom onderzoeken/ophalen onderwerpen.

Tabel 2. Formele positie klankbordgroep (N=9)

Formele positie en rollen vastgelegd in verordening?	Samenstelling klankbordgroep	Frequentie en onderwerpen ³	Klankbordgroep wel/niet positief voor de onafhankelijkheid van de rekenkamer?
Ja (6) Nee (1), maar wel in Reglement voor de werkwijze van de klankbordgroep Nergens (2)	- Presidium (voorzitter van de raad en fractievoorzitters) 4 tot 6 raadsleden, evenredig verdeeld over oppositie en coalitie. In praktijk vaak plaatsvervangers (onvoldoende scherp geregeld in de verordening). - Afvaardiging van raadsleden en commissieleden, niet zijnde raadsleden. Invulling = coalitie én oppositie	2x/jaar (8) 1x/jaar (1) Organisatie: - Jaarplan - Begroting - Jaarverslag - Werving/ontslag leden rekenkamer - sparren over functioneren/welzijn rekenkamer(leden) - Uitwisseling van ervaringen van rekenkamer Programmering	Positief (7) - Goede afstemming met de raad. - Waardevolle verbinding met de raad. - Goede suggesties. - Handig contactpunt. - Verdedigt positie rekenkamer. - Leden tonen interesse en waardering, ze sturen niet. - Ze doen wat ze willen. - Bemoeit zich niet met inhoud van onderzoek, zorgt wel voor goede verhoudingen en contacten tussen raad en rekenkamer. Daarmee kan de relevantie en het draagvlak

³ Eén antwoord luidde “Te veel”; dat kan verschillende dingen betekenen (te vaak, te veel onderwerpen?).

	▪ Drie leden vanuit elk van de drie Provinciale Staten, dus negen in totaal. ▪ Algemene oproep aan raadsleden. Maximaal 1 lid per fractie -meestal de fractievoorzitter. ▪ Aantal raadsleden ▪ Vanuit de fracties zijn kandidaten aangewezen door de gemeenteraad ▪ Paar fracties, geen representatieve afvaardiging. ▪ Raads- en commissieleden: 2 uit de 2 collegepartijen en 3 uit de oppositiepartijen	▪ verkenning van onderzoeksonderwerpen Onderzoek ▪ Rekenkamerbrieven, voortgang lopende onderzoeken, deelname aan gezamenlijke onderzoeken, terugblik opgeleverde onderzoeken, focus en beoogd resultaat van het rekenkameronderzoek.	van de rekenkamer toenemen, zonder dat de onafhankelijkheid in het geding is. Negatief (2) ▪ De leden willen regelmatig inhoudelijk over lopende onderzoeken en plannen praten. ▪ Risico van (onbewuste) beïnvloeding als leden van de klankbordgroep onderwerpen (en een inhoudelijke richting van het onderzoek) aandragen.
--	---	--	--

Tabel 3. Nut klankbordgroep (N=9)

Meerwaarde?	Hebben de leden meer kennis over de rekenkamer dan andere raadsleden?	Voelen de leden zich verantwoordelijk voor het functioneren van de RK? Hoe uit zich dat?	Beschermt de klankbordgroep de rekenkamer? Voorbeeld?	Stelt de klankbordgroep zich in de raad op als ambassadeur van de rekenkamer? Voorbeeld?
▪ Goede verbinding en communicatie ▪ Betrokkenheid van de raad ▪ Bron van mogelijke onderzoeksonderwerpen ▪ Vergroten draagvlak ▪ Mogelijkheid van sparren en toetsen ▪ Klankbordgroep kan eventuele bedenkingen over	Ja (7) Nee (2)	Ja (6) ▪ Rekenkamer adviseert bij selectie nieuwe rekenkamerleden. ▪ Ze komen naar de vergadering en hebben aldaar hun inbreng. ▪ Ze tonen betrokkenheid, best veel raadsleden hebben zich aangemeld voor de klankbordgroep, ze	Ja (3x) ▪ Indien nodig. ▪ Doordat de leden van de Raad van Advies, als het nodig is, de positie van de rekenkamer verdedigen. ▪ De leden verdedigen de rekenkamer tegen onheuse kritiek.	Ja (4x) ▪ Door bij de behandeling van inhoudelijke dossiers in de raad uitkomsten van rekenkameronderzoek aan te halen. ▪ Door, waar nodig, de financiële stukken van de rekenkamer nader toe te lichten. ▪ De KBG hoeft de rekenkamer niet te beschermen. Dit is erg negatief weergegeven. ⁴ ▪ Zichtbaar zijn op het juiste moment.

⁴ Zal wel bij de vorige vraag horen.

functioneren van de rekenkamer doorgeven ▪ In de huidige vorm niet. ▪ Winnen ze tijd mee.		komen altijd naar overleggen. ▪ Door in gesprek te gaan met de RK en terug te koppelen in het Presidium ▪ Simpelweg door te klankborden. ▪ Nee (3)	Nee (6X)	▪ Checklist grote projecten, een tool aangeboden aan de raad, hierom is meermaals verzocht bij de behandeling van raadsvoorstellen van grote fysieke projecten. ▪ Door aanwezig te zijn bij raadsinformatiebijeenkomsten waar de rekenkamer rapporten presenteert en toelicht. Door het belang van de rekenkamer te onderschrijven. Nee (5x)
---	--	---	----------	--

Tabel 4. Algemene ervaring; verbeteringen (N=9)

Hoe ervaart u over het algemeen de samenwerking met de klankbordgroep?	Welke verbeteringen zou de rekenkamer graag zien in het contact met de klankbordgroep	Wat kan uw rekenkamer daar zelf aan doen: ...
▪ Positief, constructieve gesprekken. ▪ Matig tot slecht. Het is meer een verplichte bijpraatsessie dan een samenwerking. Hard werken om een gesprek te krijgen. Veel leden van de klankbordgroep reageren vanuit een eigen perspectief. ▪ Positief/goed (4x) ▪ Die is goed. Wel zijn sommige leden actiever en meer betrokken dan andere. ▪ Het overleg met de klankbordgroep is infrequent en heeft beperkte invloed op onze werkzaamheden. Het verschil in kennis en ervaring met rekenkameronderzoek binnen de klankbordgroep is groot. Bij een presentatie van afgerond onderzoek aan de Raad merk ik persoonlijk niet wie er in de klankbordgroep zit, ik zie daarin geen ambassadeur van de Rekenkamer of een beschermende rol richting de Rekenkamer terug. ▪ Redelijk	▪ Goede navolging van de aanbevelingen uit ons doorwerkingsonderzoek (nog aan te bieden aan de raad). ▪ Betere vertegenwoordiging en verankering in de raad, grotere bewustwording over rollen en taken. ▪ Hogere opbrengst in de vergadering ▪ Het zou goed zijn als meer leden van de presidia lid zouden zijn van de Raad van Advies. ▪ Vaker dan eens per jaar met de klankbordgroep bijeen komen. Dat hoeft dan niet eens lang te zijn, ca. 30 minuten?	▪ Aanbevelingen monitoren etc. en die dan ook agenderen in het overleg met de begeleidingscommissie. ▪ Bespreekbaar maken. En de klankbordgroep meer actief benaderen en van informatie voorzien. ▪ We kunnen eerder stukken beschikbaar stellen, daar concrete vragen aan toevoegen zodat ze daar over kunnen nadenken en evt. kunnen bespreken met de fractie. ▪ Door daar op gezette tijden, en vooral aan het begin van een nieuwe Statenperiode, op aan te dringen. ▪ Initiatief hiertoe nemen door bijv. 3-4 overleggen per jaar in te laten plannen met de klankbordgroep. Dat is wel lastig omdat de agenda's van de fractievoorzitters vaak erg vol zitten en het bovendien lastig aansluit op onze eigen maandelijkse vergadering. ▪ Een zelfevaluatie agenderen.